

Зайцева Наталія Петрівна

К.філол.н., доцентка кафедри германських мов інституту іноземної філології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Головним завданням навчання іноземної мови є розвиток іншомовної комунікативної компетентності, а важливою складовою комунікативної компетенції є саме граматична компетентність. Застосування комунікативного методу в навчанні граматики англійської мови студентів певного професійного спрямування має свої особливості та вимагає володіння певними технологіями.

Особливості застосування комунікативного методу навчання іноземної мови у навчанні граматики досліджували Р. Декейсер, Р. Елліс, Д. Ларсен-Фрімен, Дж.К. Річардс, Г. Чіфтчі, М. Озкан, М.Т.І. Путра, О.Д. Остафійчук, А.А. Слободянюк, Т.Г. Рудницька, А.В. Павлович, О.О. Іванова, та багато інших дослідників.

Комунікативний метод навчання граматики ґрунтується на підході навчання, коли студенти мають вивести правило самі, із контексту в якому функціонує певна граматична структура. Комунікативний підхід не має на меті відсутність викладання граматики взагалі, це – таке навчання граматики, яке веде до здатності ефективно брати участь в комунікації. Викладач обирає метод навчання граматики в залежності від потреб студентів, від стилю навчання окремих студентів та від цілей курсу професійного спрямування. Завдання викладача полягає в тому, щоб заохотити студентів користуватися мовою, створити атмосферу, яка дозволяє залучити до комунікації.

Навчання комунікативної граматики передбачає виконання комунікативних завдань на кожному занятті, серед яких – дискусії, граматичні ігри, рольові ігри, різноманітні інтерактивні завдання. Такі комунікативні завдання дозволяють студентам тренувати граматичні структури у вигаданих правдоподібних умовах. Для того, щоб навчати граматики комунікативно, потрібно зосереджуватися як на усному, так і на писемному мовленні. Усні та письмові завдання мають надавати студентам можливість спілкування.

Викладання комунікативної граматики у великій аудиторії має певні особливості організації – викладач може розбити студентів на пари, групи, команди та слідкувати/ аналізувати, як студенти виконують завдання. Викладач координує процесом та відповідає за створення сприятливого клімату, який мотивує студентів брати участь в діалогах, дискусіях. Інший спосіб роботи з великою аудиторією – дати домашнє завдання написати твір, зняти відео на певну тему, взяти інтерв'ю, написати сценарій і розіграти його в аудиторії, записати подкасти, створити блоги. Все це можна робити, щоб закріпити граматичну тему, з якою ознайомилися на занятті.

Серед можливих завдань навчання комунікативної граматики є граматичні та рольові ігри. Ігри вважають ефективним методом навчання граматики, оскільки вони дозволяють студентам розвивати мовні навички в комфортній для себе ситуації. Граматичні ігри надають можливість консолідувати граматичні навички та використовувати їх у ситуації, яка пов'язана із реальним життям або майбутньою професійною діяльністю у випадку викладання англійської мови за професійним спрямуванням. Завдяки іграм мовці потрапляють в ситуацію, яка вимагає використовувати мову автентично, як наслідок навчання стає значимим і граматичні структури краще запам'ятовуються. До того ж ігри дозволяють викладачеві послабити

негативні емоційні фактори. Використання ігор є гарним засобом інтенсифікації навчання граматики, особливо у великих аудиторіях а також дозволяють підвищити мотивацію студентів.

Для прикладу розглянемо завдання на правило вживання *some/any, a few/a little, many/much*, вирази *Would you like ... Can I have* зі студентами спеціальності Готельно-ресторанного бізнесу.

Спочатку пропонуємо тренувальні вправи на зразок: *Underline the correct word in bold; Fill in the correct word from the list a, an, some, any*. Наступним кроком є мікродіалоги, які студентам потрібно скласти за зразком, імітуючи реальне життя: *Fill in the questions, then, in pairs act out similar dialogues*. У залежності від рівня вивчених граматичних структур, діалоги переростають у макродіалоги: *ordering a meal; booking a table*.

Отже, успішне оволодіння іноземною мовою та досягнення високих результатів відбувається лише за умови правильно організованого навчального процесу, а саме таким чином, щоб студенти мали можливість як можна точніше імітувати умови реального мовного спілкування. Процес навчання англійської мови, що передбачає комунікативний підхід, розширює можливості предмету у досягненні цієї мети. Досвід викладання англійської мови за професійним спрямуванням свідчить що комунікативний підхід збільшує мотивацію студентів та сприяє підвищенню ефективності навчальної діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. DeKeyser R. (1998). *Beyond Focus on Form: Cognitive Perspectives on Learning and Practicing Second Language Grammar*. In C. Doughty and J. Williams (Eds.), Cambridge, UK: Cambridge University Press.

2. Ellis R. (2015). *Understanding Second Language Acquisition*. (2nd ed.) Oxford, UK: Oxford University Press.
3. Larsen-Freeman D. (2014). *The Grammar of Choice. School for International Training, Brattleboro, Vermont*. Retrieved from <https://clie.org.uk/wp-content/uploads/2023/06/>
4. Ostafiychuk O.D. Teaching Grammar Communicatively // Інноваційна педагогіка – 2023. – Вип. 58. – Том 2. – С. 97-101.
5. Slobodianuk A.A., Rudnytska T.H. Communicative Grammar Technique for Promoting Students' Linguistic and Communicative Competences // Інноваційна педагогіка – 2020. – Вип. 23. – Том 2. – С. 43-45.
6. Teaching Grammar for Communicative Competence (2017). *American English for Educators*. https://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/